

דף קז.

עין משפט ב.

או"ח סימן קנט פעיף ז

ח. צריך שיבואו המים מכח הנותן^ת, וע"כ צנור שדולה מים מן הנהר ששופכים בו ונמשכים המים להשקות השדה, אינו יכול לתת ידיו לתוכו כדי שיקלחו המים עליהם משום שאינם באים מכח אדם שכבר פסק כח השופך.

אם שם ידיו קרוב למקום השפיכה לצינור אפי' שאינו שם אותם ממש תחת השפיכה עלתה לו הנטילה דעדיין מכוחו הם באים, ובלבד שהכלי שדולים בו לתוך הצינור כשר לנטילה^א.

ט. אם הטביל ידיו לתוך הצנור הזה אינם טהורות מכח טבילה משום שהם שאובים, והיינו בדולה ושופך לתוך הצנור עצמו, אבל אם נתן אותם מחוץ לצינור וממשיך אותם לצינור דרך האדמה^ב, והטביל בהם ידיו טהורות, דשאובים בהמשכה כשרים^ג.

י. ה"ה אם הדלי שדולה בו נקוב בכונס משקה ובעוד ששופך בו לתוך הצינור מקלח לתוך היאור אם הטביל בו ידיו עלתה לו מדין ניצוק חיבור וכאילו הטבילם ביאור^ד, ואף שניצוק כזה לא מועיל לענין טבילה.

ת. חולין ק"ו, ונלמד מהפסוק והזה הטהור על הטמא ומשמע דצריך כח אדם, ב"י.

א. כ"כ בכה"ח אות מ"ז ופשוט הוא.

ב. במרחק שלא פחות מג' טפחים וגם צריך שהמשכה לא תהיה ע"י כלי כמ"ש ביו"ד סי' ר"א סעיף מ"ה-מ"ו. ואף דלענין מקוה בעינן רוב מים כשרים כמ"ש שם בסעיף מ"ד, מ"מ לנט"י אפי' כולו שאוב ע"י המשכה כשר, כמ"ש בסעיף ט"ז לקמן. וגם צריך לומר שאין שם כלי על הצינור דאם לא כן לא מהני המשכה לתוכו שהרי הם שאובין מחמת הצנור. כה"ח אות מ"ט.

ג. וצריך שיהיה בהם מ' סאה וכמשמעות רש"י בחולין ק"ז ע"א, וגם צריך שתהיה מחיצה בתוכו לעכב הזוחלין שיהיו מכונסים ועומדים, שם אות נ'.

ד. ואפי' אין שם מ' סאה, שבנהר יש מ' סאה, כה"ח אות נ"ג. ולענין טבילה לא מהני אא"כ הנקב רחב כשפופרת הנוד כמ"ש ביו"ד סי' ר"א סעיף נ"ד, וגם בעינן מים המחברים עומדים ולא זוחלין, כה"ח אות נ"ד.

וי"א דגם לענין נטילה לא מהני ניצוק לעשותו כחיבור ^ה.

הגה: דבר שלא היה עליו שם כלי בתלוש ^ו ובנה אותו בקרקע ועשה לו בית קיבול וגם ברז אין ליטול ממנו, אבל אם היה כלי מתחלה וחברו לכותל נוטלים ממנו דשם כלי עליו.

עין משפט ג.ד. או"ח סימן קנט סעיף א

א. אין נוטלים לידיים אלא בכלי ^ז, וכל הכלים כשרים אפי' עשויים מרפש ועפר ^ח.

וצריך שיהיה הכלי מחזיק רביעית ^ט.

ב. אם ניקב הכלי בכונס משקה ^י דהיינו שאם ישימו אותו על המשקים יכנסו לתוכו דרך נקב זה, בטל מתורת כלי, ואין נוטלים ממנו, ואפי' אם הוא מחזיק רביעית מהנקב ולמטה ^י.

ה. וסתמא במר"ן מועיל ניצוק כזה לנטילה רק שיש להחמיר כדעת י"א שהיא דעת הרמב"ם כמ"ש בב"י, ולא חשיב ניצוק כזה חיבור. ויחזור ויטול. ואם כבר בירך על נטילה ראשונה, כשיחזור ויטול לא יברך שוב.

ו. מ"א ס"ק י"ב, וכ"ש שאין ליטול בגומא בהר או בכותל או בקרקע ומזפתין אותה בזפת ועושין לה ברז מן הצד ואפי' אם סוגר ופוחח הברז בכל שפיכה לא מועיל ואפי' יש שם מ' סאה כיון שאין כאן כלי ובעינין כלי וגם כח אדם, ועיין בכה"ח אות נ"ז מש"כ.

ז. חולין ק"ז ע"א, דומיא דקידוש ידים ורגלים שהיו במקדש.

ח. ואפי' שאינם חשובים כלים לענין טומאה, ב"י.

ט. ספוג מלא מים וסחט אותו ונטל בו ידיו לא הוי נטילה, ברכי יוסף, דאין הספוג כלי, כה"ח אות ג'.

ט. היינו רביעית הלוג דששה ביצים הוא הלוג ורביעית הוא שיעור ביצה וחצי.

י. ואם נותן מים לתוכו ונוטפין ממנו טיפה אחר טיפה בידוע שהוא בכונס משקה, ב"ח, ט"ז ס"ק ב'.

כ. כלי שיש לו ב' פיות אחת רחבה ואחת קצרה אם הפה הצר גבוה על הרחבה צריך ליטול מן הרחבה ואם הצרה נמוכה מן הרחבה יטול מן הצרה, ועיין בכה"ח אות י', ועיין גם באות י"א.

כא. אם שפתי הכלי אינם שווים אלא גבוהין מצד אחד ונמוכים מצד אחר, או שיש בהם פגימות ויש בין הפגימות ככונס משקה אין נוטלים ממקום הגבוה אלא ממקום הנמוך.

וה"ה אם נשבר מעט משפת הכלי או נסדק בכונס משקה אין ליטול מאותו כלי כיון דגם אם ירצה ליטול ממקום הפגם שנשבר ישפכו המים גם מגובה הכלי, כה"ח אות י"ב.

כב. ומדברי מר"ן השו"ע משמע דאין חילוק בין נסדק לניקב הכלי שיעור שניהם בכונס משקה, אבל הב"ח כתב דהנסדק מחשיבין הכלי שבור ואפי' אין המשקין נכנסים בתוכו

ונקב זה הוא יותר גדול מנקב שהמשקים שבתוך הכלי יוצאים ממנו.

או"ח סימן קס פעיף יג

טז. צריך שיהיה במים רביעית **ל** לנוטל אחד, אבל שנים שבאו ליטול **מ** כאחד האחרון א"צ רביעית, ואפי' בזה אחר זה מהני ובלבד שלא יפסיק הקילוח **י** כיצד, היה רביעית מים בכלי ופשט אחד ידיו ואחר יוצק על ידיו ובא השני ופשט ידיו למטה ממנו סמוך **ו** ליד הראשון וקילוח יורד על ידו של ראשון וכן לידו של השני שמלמטה ממנו ידי שניהם טהורות אפי' שנפחת שיעור הרביעית כשמגיעים לידיו של שני ידיו טהורות כיון שהם באים לשני משירי טהרה **ע**.

ויש מתירין אפי' כשנוטלים זה אחר זה **פ** כיון שבשעה שהתחיל הראשון ליטול היה במים רביעית גם לשני עולים משום שבאו משירי טהרה,

דרך הסדק, וכך נקטינו ודלא כמשמעות השו"ע. ובכלי זכוכית שנסדק אפי' אינו במוציא משקה מ"מ כיון שאינו יכול לקבל מים חמים אלא יתבקע לא הוי כלי ליטול בו, וכ"כ המ"ב באות י"א. וא"כ בכל כלי שנסדק יש להחמיר ולא ליטול בו, כה"ח אות י"ד. **ו** אם נטל מכלי פסול וה"ה מברז מותר ליטול בכלי כשר גם בלי ניגוב של המים שבאו מכלי הפסול, ובלבד שלא שיפסף ידו אחת בשניה כי אז צריך ניגוב לפני כן, ועיין בכה"ח אות כ"א.

ל. **ו** שהוא מקוה קטן לטהר בו מחטין וצינורות מהלכה למשה מסיני, ולידים תקנו רביעית שהוא כמקוה קטן, כה"ח אות ע"ג.

ואפי' אינו רוצה ליטול אלא יד אחת צריך שיהיה במים רביעית, כה"ח אות ע"ד.

מ. **ו** ודוקא שנתכוונו ליטול שניהם כאחד אבל אם נתכוון אחד ליטול לעצמו ואח"כ פשט השני את ידיו למטה ממנו ידיו טמאות וצריך לנגבם ולחזור וליטלם, מ"א ס"ק כ'. ואם שפך הראשון הרביעית בפעם אחת השני בכה"ג צריך ג"כ לחזור וליטלן אלא שא"צ לנגבם, כה"ח אות ע"ה.

נ. **ו** שאז הוי כל הניצוק מתחלה ועד סוף מחובר בקילוח אחד ואז הוי כאילו היה רביעית לכל אחד ואחד וקולא היא שהקילו חכמים בנטילה, ב"י. והוא שבאו המים על כל היד עד מקום חיבורם לזרוע כמ"ש בס"י קס"א סעיף ד', כה"ח אות ע"ו.

ס. **ו** אבל במרוחקת מיד חבירו לא עלתה לו נטילה לפי שהוא נוטל מרחיצת חבירו, ב"י וב"ח, וע"כ היום לא נוהגים לעשות כן שמא לא ידע לכוון הידים ביחד. ועוד ע"פ דברי האר"י ז"ל אפי' בידיים של אדם אחד צריך ליטול כל יד בפני עצמה, שם אות ע"ז.

ע. **ו** כיון שיש חולקים בזה יש להחמיר וע"כ אם נטל את ידו מכלי שהיה בו רביעית ונשתייר בכלי פחות מרביעית הגם שהם משירי טהרה צריך להשלים על המים בכלי לרביעית או יותר ואח"כ יטול השני, כה"ח אות ע"ח.

פ. אפי' הפסיק הקילוח וגמר הראשון הנטילה, ועיין בכה"ח אות ע"ט.

דרך זה נוטלים מחצית לוג לג' ולד', ומלוג לכמה בני אדם כל זמן שמספיקים המים לשפוך על ידיו שלוש פעמים.^א
ה"ה שיכולים להניח ד' וה' ידיהם זה בצד זה או זה על גבי זה וליטול כאחד, ובלבד שירפו ידיהם בענין שיגיעו המים לכל אחד. ועיין בס"י קס"ב סעיף ה'.

עין משפט ה. אר"ח סימן קס סעיף יג.
עין בסעיף הקודם

עין משפט ו. אר"ח סימן קס סעיף א

א. מים שנשתנו מראיהן ק בין מחמת עצמן ר בין מחמת דבר ש שנפל לתוכן, בין מחמת מקומם פסולים לנט"י ת.

עין משפט ז. אר"ח סימן קנט סעיף ג

ג. ד. כסוי כלי או שבר כלי שמחזיק רביעית א רק כשסומכים אותו ואם לא יסמכו אותו ישפכו המים ולא ישאר בו רביעית אינו כלי.

- צ. לא דוקא דה"ה אם היה רביעית ומחצה בכלי ונטל הראשון במחצית הרביעית ונשאר רביעית נוטלים שנים ממנה אח"כ אולם כיון שא"א לצמצם אמרו מחצית הלוג.
ק. פ"ק דידים, והטעם דבעינן מים דומיא דקידוש ידים ורגלים מן הכיור ושם נלמד ממים יתירא דכתיב ונתת שמה מים. מים שנתגלו בזה"ז מותרים לנטילה כדיעבד אם לא שראינו ששתה מהם נחש, כה"ח אות ב'.
ר. פירוש דכשהמים עומדים בשמש זמן רב נעשה ירוק, פרישה.
ש. כגון צבע אבל מחמת צרורות ועפר כשרין כמ"ש בסעיף ט'.
ת. ושינוי מראה שפוסל היינו לנטילה אבל בטבילה אין שינוי מראה פוסל, ב"ח, והיינו ששרה במקוה סמנים או הדיח בו כלים או אוכלין, אבל נפל לתוכו יין או מוהל ושינוי מראיו נפסל כמ"ש ביו"ד סי' ר"א סעיף כ"ה, אבל במעין אין שום שינוי פוסל בו כמ"ש שם ביו"ד סעיף כ"ח.
א. כאן נעשה הכלי מתחלה לישב בלא סמיכה אלא שאח"כ נשבר או נפחת ואינו יכול לישב בלא סמיכה, אבל אם תחלת תקונו לישב בסמיכה הוי כלי ומותר ליטול בו וכמו בסעיף ה', ט"ז ס"ק ד'.
ו. וכסוי כלי כיון שלא עשוי לקבל בו משקין אלא לכסוי לא הוי כלי אפי' אם מחזיק רביעית בלא סמיכה, אלא בשעת הדחק. ולא יברך על נטילה זו. כה"ח אות כ"ה.
ז. כלי זכוכית שנשבר ויש בו לקבל רביעית אין נוטלין בו כיון שסורט לאו כלי הוא, שם אות כ"ז.

עין משפט ז.ט.

אור"ח סימן קנט סעיף ד

ה. כלים שאינם עשויים לקבל משקים כגון כובעים של לבדים או שק וקופה שהתקינם לשבת בלא סמיכה וזיפתם עד שהם מקבלים רביעית אין נוטלים מהם, וע"י הדחק נוטלים מהם ^ב כיון שעוברי דרכים רגילים לשתות מהם.

עין משפט י.

אור"ח סימן קסג סעיף א

א. אם אין לו מים מצוים לפניו ברחוק יותר מארבעה מילין ולאחריו מיל יכרוך ידיו במפה ^א ואוכל פת או דבר שטיבולו במשקה. וכן יכול לאכול ע"י כף ^ד.

דף קז:

עין משפט א.

אור"ח סימן קפט סעיף א

א. כל דבר שמביאין לפני האדם שיש לו ריח, ואדם מתאוה לו צריך לתת ממנו אפי' מעט לשמש, ומידת חסידות ליתן מיד מכל מין ולא יתן כל זמן שהכוס בידו או ביד בעה"ב ^ה, ואסור ליתן לו פרוסת פת

^ב. ורש"ל מחמיר גם בשעת הדחק, וע"כ בשעת הדחק יטול בלא ברכה ואם רצה להחמיר עוד ילבש כפפות ויאכל, כה"ח אות לו.

^ג. יש מחלוקת בראשונים אם יש להתיר גם לכתחלה לאכול חולין ע"י כריכת ידיו במפה, לכן לדינא אין להתיר לאכול חולין ע"י מפה אם לא באין לו מים, כמש"כ השו"ע כאן. כה"ח אות א'. אם הדבר ספק אם ימצא מים תוך ד' מילין לפניו אפשר לסמוך על דעת הרמב"ם ויכרוך ידיו במפה, שם באות ב'.

^ו והיושב בביתו ואין לו מים אין להטריחו יותר ממיל ואם לא יהיה שם מים כורך ידיו במפה, שם אות ג'.

וד' מילין לפניו ומיל לאחריו שאמרו היינו פחות מד' מילין. ופחות ממיל ואין המיל ולא ד' מילין בכלל דכאן הקילו.

^ו וד' מילין שאמרו אם הולך ברכבת צריך להמתין שיעור הילוך ד' מילין בנסיעה דזה משום טירחא ופחות מזמן זה לא הוי טירחא, כה"ח אות ד'.

^ד. הגם שמדברי הרמב"ם נראה דמועיל רק כריכת מפה ולא אכילה ע"י כף וכמ"ש בב"י, אך היותר נכון לאכול ע"י מפה ורק באין לו מפה יאכל ע"י כף, כה"ח אות ח'.

^ו וצריך לכרוך ב' ידיו במפה ולא רק ביד אחת שאוכל בה.

ה. כתובות ס"א ע"א.

אא"כ יודע בו שנטל ידיו שמא ישכח ויאכל אותה בלא נטילה.

עין משפט ב.ג.ד. או"ח סימן קסט פ"ג

ג. השמש מברך בורא פרי הגפן על כל כוס וכוס^ו שנותנים לו כיון שהוא כנמלך^ז אבל ברכה אחרונה מברך אחת על כולם, אבל אינו מברך על כל פרוסה היכא שיש אדם חשוב. וכשאין שם אדם חשוב מברך על כל פרוסה כמו על היין.

הגה: שנים שהיו אוכלים ביחד, השמש אוכל עמהם וא"צ נטילת רשות כדי שיצטרפו לזמון.

עין משפט ה. או"ח סימן קסט פ"א

עיי' לעיל עין משפט א

עין משפט ז. או"ח סימן קסג פ"ב

ב. המאכיל לאחרים א"צ נטילת ידיים, והאוכל צריך נטילת ידיים^ח אפי' שאחר נותן לתוך פיו והוא אינו נוגע באוכל^ט.
ה"ה לאוכל במזלג או בכף שצריך נטילת ידיים.

- ו. שאין קבע לשתיית השמש ואינו יודע אם יתנו לו עוד ומסיח דעתו מין השתיה, לא כן בפרוסה וישנו אדם חשוב שם שיודע שלא ימנעו ממנו לחם, מרש"י בחולין ק"ז.
ז. ואם השמש היה בדעתו בשעת הברכה על כל כוס וכוס שיתנו לו א"צ לברך על כל כוס וכ"כ הב"י בסי' קע"ד, מ"א ס"ק ז'. אך הט"ז בסוף סי' קע"ט חולק וס"ל דלא מועיל דעתו כיון שאינו יודע אם יתנו לו עוד, אך האחרונים דחו דברי הט"ז והסכימו עם דברי מר"ן הב"י, מ"ב אות י"ב.
ז. ובענין התלמידים העוסקים בתורה בלילות ונוהגים לשתות קפה פעמים רבות אין מועיל לכיון בברכתו הראשונה על כל הכוסות שיביאו לו כיון שהקפה השני לא מזומן ולא בא לעולם עדיין, אבל אם הקפה מזומן אפשר לברך ברכה אחת מתחלה ולפטור כל הכוסות שישתה אח"כ, כה"ח אות י"ח.
ח. ה"ה בדבר שטיבולו במשקה הדין כן.
ט. ומה שלא גזרו נטילה על המאכיל משום דלא שייך סרך תרומה ומילתא דלא שכיחא לא גזרו בה רבנן.
ט. מ"מ אם השמש הוא המאכיל צריך נטילה דחוששין בו שמא יאכל הוא בעצמו, מחידושי רע"א.
ט. ואפי' המאכיל מאכילו ע"י מפה או נטל ידיו כדין ג"כ האוכל צריך נטילה.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

הגה: אסור להאכיל למי שלא נטל ידיו ^י משום לפני עיור לא תתן מכשול ^ב.

עין משפט זז.

יו"ד סימן צא פעיף א

א. א. בשר וגבינה שנגעו זה בזה מותרים ^ל אלא שצריך להדיח ^מ מקום נגיעתן.

מותר לשים אותם בתיק אחד ואין חוששין שמא יגעו זה בזה.

עין משפט ט.

יו"ד סימן פח פעיף ב

ב. האיסור שאין להעלות על שולחן אחד שאוכלים עליו אפי' בשר עוף עם חלב או גבינה דוקא בשני בני אדם המכירים ^ב זה את זה אפי' שהם מקפידים זה על ^ב זה. אבל אורחים שאין מכירים זה את זה מותר.

י. ודוקא שנתן לו משלו אבל אם הפרוסה היא של האוכל רק שמושיטה לו אין בכך איסור שהרי אם לא יושיטה לו יקח אותה ממילא, ומ"מ יש בזה משום מסייע ביד עוברי עבירה, מ"א ס"ק ב'.

כ. בעלי בתי קפה ומסעדות שבאים אצלם כמה שאוכלים בלי נטילה ובלי ברכת המזון הביא בכה"ח באות י"ז בשם השד"ח חמד שאין איסור על המוכר.

ל. ממשנה חולין ק"ז. ודוקא כשאחד מהם לח אבל אם שניהם יבשים א"צ אפי' הדחה. ב"ח וש"ך ס"ק א'. ובשניהם מלוחים אפי' שניהם יבשים צריך הדחה, כמ"ש השו"ע בסעיף ה'. וה"ה בדברים חריפים.

ואם הבשר שמן הגם שהוא בלי לחות מסתמא השומן נסרך ואינו ניכר וצריך הדחה. וגם בגבינה הגם שהיא יבשה יש לחוש לפירוין הנדבקין וצריך הדחה. פרי"ת אות א'.

מ. וא"צ שיפשוף אבל במקום דוחק הסכין או שמנונית צריך שיפשוף עד שידע באומד הדעת שירד ממנו השמנונית ודוחקא בלא שמנונית או שמנונית בלא דוחק הסכין מותר בהדחה. כ"כ החו"ד באות ב'. ודוקא חלב שלא נמחה במים אבל חלב שנמחה במים נדבק ביותר וצריך שיפשוף גדול. כף החיים אות ג'.

נ. שאינם מתביישים זה מזה ויאכל כל אחד משל חבירו. ש"ך ס"ק ג'. ואפי' מקפידין זע"ז היינו שאין להם אחוה וריעות אפ"ה חיישינן. ואם היו מרוחקים זה מזה בכדי שאינו יכול לפשוט ידו ולאכול משל חבירו מותר אפי' בלי היכר. ב"ח בשם רש"ל. ואם הדירו עצמם הנאה זה מזה מותר גם בלי היכר דשונאים זה את זה מסתמא. ש"ך ס"ק ב' בשם הרא"ש.

ס. וגם יחיד שיושב על השולחן ואין עמו שום אדם אחר אסור להעלות אפי' בשר חיה ועוף כשאוכל גבינה. כף החיים אות י"ג. ומקפידים זה על זה לא שמקפיד מלהניח לחבירו לטעום ממה שלפניו אלא שלא למחול על שלו. שם אות ט"ו.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

גם במכירים אם עשו שום היכר ^ע כגון שכל אחד אוכל על מפה לעצמו או שנותנים בניהם דבר מה להיכר אפי' פת ^פ מותר.

הגה: ודוקא שאין אוכלים מאותה פת אבל אם אוכלים ממנה לא הוי היכר ^צ. אבל מכלי ששותין ממנו ואין דרכו להיות על השולחן הוי היכר, וכ"ש אם נתנו שם מנורה ^ק דהוי היכר.

ויזהרו שלא לשתות מכלי אחד ^ר משום שהמאכל נדבק בכלי.

הגה: נוהגין ליחד כלי של מלח לכל אחד בפני עצמו כי לפעמים טובלים במלח ונשארים שיורי מאכל במלח, ולא יאכלו מפת אחד.

עין משפט י. יו"ד סימן צא פעיף א
עיינ לעיל עין משפט ה

עין משפט כ.ל. יו"ד סימן פח פעיף ב
עיינ לעיל עין משפט ט

עין משפט מ. אר"ח סימן תקלד פעיף א

א. אין מכבסין במועד ^ש. ואלו שמכבסין: הבא ממדינת הים, והיוצא מבית השבי או מבית האסורין, והמנודה שהתירו לו חכמים ברגל, ומי שנדר שלא לכבס ונשאל ברגל והתירו לו ^ת.

- ע.** אבל באדם אחד לא מהני שום היכר כיון שאין ב' דעות דבעינן תרתי שינוי ודעות.
- פ.** היינו פת שלם ולא פרוסה והטעם כתב בכנה"ג דאין זה היכר כיון שדרך להיות בשולחן פרוסות. ומה שנוהגין להניח פרוסה טעות בידם.
- צ.** ומי שאכל בשר וצריך להמתין ו' שעות לאכילת דברי חלב אין איסור לשבת ליד מי שאוכל גבינה לפני שהגיע הזמן. כף החיים אות כ"ב.
- ק.** כשאין דרכה להיות שם. ט"ז ס"ק ד'. וש"ך ס"ק ז'. ואם דרכה להניחה בקצה השולחן וכעת הביאה לאמצע השולחן הוי היכר.
- ר.** אפי' הם בב' שולחנות נפרדים. ש"ך ס"ק ח'. אם לא שיקנחו פיהם יפה, כ"כ הערוך השולחן. כף החיים אות כ"ז.
- ש.** ממשנה במו"ק דף י"ג, ואפי' לצורך המועד אסור מטעם שלא יכנס למועד כשהוא מנוול כמו לגבי גילוח.
- ת.** וכל אלו המותרין רק בצריכים ואין להם בגד אחר. כה"ח אות ב'.

- א. ב. ה"ה שמותר לכבס מטפחות הידים א ומטפחות המגלחים ב והמגבות שמנגבים בהם ג ובגדי הקטנים ד ומי שאין לו אלא חלוק אחד. וכל אלו מכבסין כדרך אפי' בסבון ואבקת כביסה ובפרהסיא ה ע"ג הנהר.
- הגה: ולא יכבסו רק הצריך להם דהיינו חלוק אחד, אבל בגדי תינוקות מותר גם בג' וד' בגדים בפעם אחת כי צריכים להם כמה פעמים ביום.
- הגה: ודוקא על גבי נהר שמתכבס יפה התירו בפרהסיא, אבל שלא על גבי הנהר צריך לעשות בצינעה.

-
- א. וי"א שאפי' כיבסן לפני הרגל חוזרין ומתלכלכין תיכף, ואותם שמחליפים אותם משבת לשבת אסור. מ"ב אות ד'.
- ב. לאותם שהתירו חכמים להסתפר ולהתגלח. ויש שגורסים מטפחת הספרים היינו ספרי קודש.
- ג. ויעכשו נהגו במגבות חומרא, וכן ראוי לעשות. כה"ח אות ח'.
- ד. היינו הקטנים ביותר שדרכם להתלכלך בטיט ובצואה.
- ה. ודעת המ"א בס"ק ד' להחמיר שלא לכבסן בפרהסיא.